

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Znak: WK-610/25/4/19/20

Katowice, 10 stycznia 2020 r.

Pani
Anna Wasilewska
Wójt Gminy
Jeleśnia

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 9 września 2019 r. do 16 października 2019 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Jeleśnia** za okres od 1 stycznia 2015 r. do 16 października 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 12 listopada 2019 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W zakresie długu publicznego:

- *W 2016 r. i 2018 r. nieprawidłowo przeznaczono środki otrzymane na poczet dochodów roku następnego, tj. subwencji na styczeń 2017 r. oraz styczeń 2019 r., na spłatę zobowiązań/pokrycie wydatków roku poprzedniego. Powyższym naruszono art. 211 ust. 1 i 2 i art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 7 ust. 3 i art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 198 z późn. zm.).*

Zgodnie z przytoczonymi przepisami ustawy o finansach publicznych, budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki, uchwalanym na rok budżetowy, deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi ze: sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego; kredytów; pożyczek; prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego; nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych; wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Zgodnie z ww. przepisami ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna, w tym część oświatowa i dotacje celowe z budżetu państwa. O przeznaczeniu środków otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z wyciągami bankowymi z 22 grudnia 2016 r. i 20 grudnia 2018 r. część oświatowa subwencji ogólnej dla Gminy Jeleśnia na styczeń kolejnego roku wpłynęła w kwotach:

- na styczeń 2017 r. - 864.327,00 zł, podczas gdy z bankowego potwierdzenia sald na dzień 31 grudnia 2016 r., stan środków na rachunku podstawowym budżetu wynosił 841.522,00 zł (w tym oprócz subwencji oświatowej, kwota 73.953,91 zł niewykorzystanych dotacji);
- na styczeń 2019 r. - 925.307,00 zł, podczas gdy z bankowego potwierdzenia sald na dzień 31 grudnia 2018 r., stan środków na rachunku podstawowym budżetu wynosił 126.867,22 zł (w tym oprócz subwencji oświatowej, kwota 47.478,63 zł niewykorzystanych dotacji).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, przyczynami angażowania w latach 2016 i 2018 środków otrzymanych na poczet dochodów roku następnego, tj. subwencji na styczeń 2017 r. oraz styczeń 2019 r., na spłatę zobowiązań/pokrycie wydatków, był brak płynności finansowej Urzędu. Środki te zostały przeznaczone na pokrycie zarówno bieżących, jak i majątkowych wydatków Gminy.

Analogiczną nieprawidłowość, dot. roku 2013, stwierdzono podczas poprzedniej kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, co miało odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-610/31/4/15 z dnia 12 listopada 2015 r.

Zadania w zakresie bieżącej kontroli wykonywania budżetu należały do p. Krystyny Janik – Skarbnika Gminy Jeleśnia/Kierownika Referatu Finansowego. Osobami odpowiedzialnymi za całość gospodarki finansowej Gminy Jeleśnia, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, byli: p. Marian Czarnota – były Wójt Gminy Jeleśnia oraz p. Anna Wasilewska – Wójt Gminy Jeleśnia.

Wniosek nr 1

Zaprzestać finansowania budżetu danego roku dochodami roku następnego, mając na uwadze art. 211 ust. 1 i 2, art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 7 ust. 3, art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 z późn. zm.).

- W latach 2015 - 2019 finansowano wydatki budżetowe środkami, niestanowiącymi środków publicznych, tj. środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz sum depozytowych. Środki te nie stanowiły dochodów budżetowych i nie mogły służyć finansowaniu wydatków budżetowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Ponadto, zgodnie z art. 1 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 592 z późn. zm.), środki tego funduszu przeznacza się na finansowanie działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych do korzystania z Funduszu, na dofinansowanie zakładowych obiektów socjalnych oraz na tworzenie zakładowych żłobków, klubów dziecięcych, przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego. Stosownie do art. 12 ust. 1 ww. ustawy, środki Funduszu są gromadzone na odrębnym rachunku bankowym.

Powyższe polegało na dokonywaniu przelewów środków pieniężnych na rachunek bankowy budżetu:

- z rachunku bankowego zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2015 - 2019, na kwotę 2.516.941,00 zł,
- z rachunku bankowego sum depozytowych w 2019 r., na kwotę 254.900,00 zł.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości, jak wyjaśniono w trakcie kontroli, był brak płynności finansowej na rachunku podstawowym budżetu Gminy.

Zwrot środków pieniężnych na rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nastąpił w okresie od 1 do 66 dni, w jednym przypadku, tj. w dniu 3 października 2016 r., zwrot nastąpił w tym samym dniu. Zwrotu środków pieniężnych na rachunek sum depozytowych dokonano w okresie od 1 do 8 dni.

Dyspozycji przelewu tych środków dokonywali: p. Krystyna Janik - Skarbnik Gminy Jeleśnia/Kierownik Referatu Finansowego oraz jako kierownik jednostki - w latach 2015 - 2017: p. Marian Czarnota – były Wójt Gminy Jeleśnia bądź p. Bronisław Jafernik – były Zastępca Wójta Gminy Jeleśnia bądź p. Alicja Klimczak – Sekretarz Gminy Jeleśnia, w latach 2018 - 2019: p. Anna Wasilewska – Wójt Gminy Jeleśnia.

Analogiczną nieprawidłowość, za lata 2013 - 2014, stwierdzono podczas poprzedniej kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, co miało odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-610/31/4/15 z dnia 12 listopada 2015 r.

Wniosek nr 2

Zapewnić finansowanie zobowiązań Urzędu Gminy Jeleśnia wyłącznie ze środków publicznych, mając na uwadze art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 1 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1352 z późn. zm.).

- W dniu 11 lutego 2019 r. zaciągnięto zobowiązanie w wysokości 35.962,50 zł na podstawie umowy kredytu na zakup samochodu marki Dacia, z terminem spłaty na 11 lutego 2020 r., pomimo braku dysponowania na dzień jego zawarcia limitem oraz upoważnieniem do zaciągnięcia tego zobowiązania, określonym przez Radę Gminy Jeleśnia w uchwale budżetowej na 2019 r.

Powyższym naruszono art. 91 ust. 1, art. 212 ust. 1 pkt 6 i art. 212 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, suma zaciągniętych kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych nie może przekroczyć kwot określonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. Uchwała budżetowa określa m.in. limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, jak i upoważnienie dla zarządu do zaciągnięcia ww. zobowiązań.

W obowiązującej na dzień zaciągnięcia powyższego kredytu uchwale budżetowej na rok 2019, nr V/21/2018 Rady Gminy Jeleśnia z dnia 21 grudnia 2018 r., Wójt Gminy Jeleśnia dysponował limitem zobowiązań i upoważnieniem z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na:

- pokrycie występującego w trakcie roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 1.000.000,00 zł - 7 stycznia 2019 r. Gmina zaciągnęła kredyt w rachunku bieżącym na tę kwotę;*
- spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów w wysokości 2.000.000,00 zł.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, uznano, że jest to zobowiązanie, na które Wójt posiada upoważnienie wynikające z Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Jeleśnia na lata 2019 – 2029, przyjętej uchwałą Nr V/20/2018 Rady Gminy Jeleśnia z dnia 21 grudnia 2018 r., dot. zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy. Wyjaśniono ponadto, iż w styczniu 2019 r. zepsuł się samochód służbowy, którym dowożono uczniów do szkół, w związku z czym wystąpiła nagle potrzeba zakupu samochodu, by zrealizować powyższe zadanie własne gminy.

Ponadto, w uchwale Nr VII/30/2019 Rady Gminy Jeleśnia z dnia 28 lutego 2019 r. upoważniono Wójta do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć ujętych w załączniku nr 2 „Wykaz Przedsięwzięć Gminy Jeleśnia w latach 2019 - 2029”, w tym m.in. zakupu samochodu służbowego dla Urzędu Gminy w Jeleśni w łącznej kwocie 68.500,00 zł, w tym na rok 2019 w kwocie 34.250,00 zł, na rok 2020 w kwocie 34.250,00 zł.

Gmina Jeleśnia nabyła samochód za cenę 68.500,00 zł na podstawie zawartej w dniu 30 stycznia 2019 r. umowy sprzedaży. Zobowiązanie z tego tytułu zostało uregulowane w całości w 2019 r., tj. w lutym 2019 r. Gmina uregulowała 34.250,00 zł na rzecz sprzedawcy, a pozostałą część wartości samochodu, sfinansowano ww. kredytem.

W wyniku realizacji ww. transakcji, powstało zobowiązanie wobec banku, który udzielił kredytu na zakup tego samochodu. Zobowiązanie z tytułu spłaty kredytu nie jest przedsięwzięciem, o którym mowa w art. 226 ust. 4 ww. ustawy o finansach publicznych.

Następnie, zobowiązań z tytułu ww. kredytu nie wykazano w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń wg stanu na koniec I i II kwartału 2019 r., w pozycji E.2.2 – „Kredyty i pożyczki długoterminowe”, czym naruszono § 1 ust. 1 i § 2 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773) zgodnie z którymi, w części A sprawozdania Rb-Z należy wykazać wartość nominalną zobowiązań jednostki na koniec danego okresu sprawozdawczego według tytułów dłużnych (układ przedmiotowy) oraz wobec grup wierzycieli (układ podmiotowy). W układzie przedmiotowym prezentowane są zobowiązania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 72 ust. 2 ustawy, wynikające z tytułów dłużnych: kredyty i pożyczki - rozumiane jako zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek.

W trakcie kontroli, tj. w dniach 12 i 30 września 2019 r., sporządzono korekty sprawozdania Rb-Z za I i II kwartał 2019 r., w których wykazano powyższe zobowiązanie.

Umowę kredytu z dnia 11 lutego 2019 r. zawarła p. Anna Wasilewska – Wójt Gminy Jeleśnia.

Zadania w zakresie przygotowania danych w zakresie powyższego zobowiązania do ujęcia w sprawozdaniu Rb-Z należały do Inspektora Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Krystyna Janik – Skarbnik Gminy Jeleśnia/Kierownik Referatu Finansowego, która była odpowiedzialna za wskazanie powyższej klasyfikacji budżetowej.

Sprawozdania Rb-Z wg stanu na koniec I i II kwartału 2019 r. podpisali: p. Krystyna Janik – Skarbnik Gminy Jeleśnia/Kierownik Referatu Finansowego oraz p. Anna Wasilewska – Wójt Gminy Jeleśnia, za wyjątkiem sprawozdania Rb-Z zbiorczego za I kwartał 2019 r. (korekta nr 2) z dnia 29 kwietnia 2019 r., które z upoważnienia Wójta Gminy Jeleśnia podpisała p. Alicja Klimczak – Sekretarz Gminy Jeleśnia.

Wniosek nr 3

Zapewnić zaciąganie zobowiązań z tytułu kredytów w granicach limitów zobowiązań określonych w uchwale budżetowej, stosownie do art. 91 ust. 1 w związku z art. 212 ust. 1 pkt 6 oraz art. 212 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Jeleśnia w zakresie przygotowywania danych do ujęcia w sprawozdaniu Rb-Z, stosownie do § 1 ust. 1 i § 2 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773), mając na uwadze art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W trzech umowach kredytu, zawartych w latach 2017 – 2019, zamieszczono upoważnienie do dysponowania przez bank rachunkiem bankowym Gminy Jeleśnia, czym naruszono art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem, w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.*

W ww. umowach postanowiono, iż niespłacone w terminie odsetki od kredytu bank ewidencjonuje na rachunku niespłaconych należności z tytułu odsetek i przystępuje do ich ściągania z wpływów na rachunek bieżący bez dyspozycji Kredytobiorcy. W dwóch umowach kredytu, zawartych w latach 2017 - 2018, postanowiono dodatkowo, iż niespłaconą w terminie kwotę kredytu bank w dniu następnym po wyznaczonym terminie spłaty, przenosi na rachunek zadłużenia przeterminowanego i przystępuje do jej ściągania z wpływów na rachunek bieżący bez dyspozycji.

Powyższe dotyczyło umów o kredyt w rachunku bieżącym: nr 101/17/17 z dnia 31 stycznia 2017 r., nr 101/126/18 z dnia 20 czerwca 2018 r. oraz nr 101/3/19 z dnia 7 stycznia 2019 r., zawartych z Bankiem Spółdzielczym w Jeleśni, przez p. Bronisława Jafernika – byłego Zastępcę Wójta Gminy (dot. umowy z 2017 r.), p. Annę Wasilewską – Wójtka Gminy (dot. umów z 2018 r. i 2019 r.), przy kontrasygnacie p. Krystyny Janik – Skarbnika Gminy Jeleśnia/Kierownika Referatu Finansowego.

W trakcie kontroli, tj. 1 października 2019 r., do umowy o kredyt w rachunku bieżącym nr 101/3/19 z dnia 7 stycznia 2019 r. zawarto aneks nr 1, zgodnie z którym uchylono kwestionowany zapis umowy dotyczący upoważnienia do dysponowania przez bank rachunkiem bankowym Gminy Jeleśnia.

Wniosek nr 5

Ustanawiać prawne zabezpieczenia spłat kredytów zaciąganych przez Gminę Jeleśnia, zgodnie z art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W okresie od 2 stycznia 2017 r. do 1 lutego 2019 r. udzielono zamówień w przedmiocie odbioru i zagospodarowania strumienia odpadów komunalnych, przekazanych przez właścicieli nieruchomości, położonych na terenie Gminy Jeleśnia, na których zamieszkują mieszkańcy, w trybie z wolnej ręki bez stosowania przepisów dotyczących tego trybu przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło umów: nr 1/2017 z dnia 2 stycznia 2017 r., nr 2/2017 z dnia 15 lutego 2017 r. wraz z porozumieniem z dnia 5 i 10 lipca 2017 r., nr 3/2017 z dnia 30 czerwca 2017 r. wraz z aneksem nr 1 z dnia 1 września 2017 r., nr 1/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r., nr 2/2018 z dnia 4 maja 2018 r. oraz nr 1/2019 z dnia 1 lutego 2019 r., zawartych z Zakładem Gospodarki Komunalnej Jeleśnia Sp. z o.o., w którym Gmina Jeleśnia posiadała 100% udziałów.

W trakcie prowadzenia procedury mającej na celu udzielenie zamówienia na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 ww. ustawy, mają zastosowanie zasady generalne zamówień publicznych, w szczególności te wyrażone w art. 8 i art. 9 tej ustawy, zgodnie z którymi postępowanie o udzielenie zamówienia jest jawne i prowadzi się je z zachowaniem formy pisemnej.

Powyższa nieprawidłowość polegała na zaniechaniu:

- *wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w drodze przestania zaproszenia do negocjacji, przewidzianego dla trybu zamówienia z wolnej ręki, w celu wynegocjowania postanowień takiej umowy, stosownie do art. 2 pkt 7a) w związku z art. 66 ust. 1 oraz art. 68 ust. 1 ww. ustawy. Zgodnie z art. 66 ust. 1 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, zamówienie z wolnej ręki to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający udziela zamówienia po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą. Stosownie do art. 68 ust. 1 tej ustawy, wraz z zaproszeniem do negocjacji zamawiający przekazuje informacje niezbędne do przeprowadzenia postępowania, w tym istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, ogólne warunki umowy lub wzór umowy. Zamawiający zobowiązany jest ponadto udokumentować przeprowadzone negocjacje, np. w formie protokołu z negocjacji;*
- *zawiadomienia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, w terminie 3 dni od wszczęcia postępowania o jego wszczęciu, podając uzasadnienie faktyczne i prawne zastosowania trybu udzielenia zamówienia, stosownie do art. 67 ust. 2 ww. ustawy;*
- *zamieszczenia, przed udzieleniem zamówienia, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej,*

informacji o zamiarze zawarcia umowy, zawierającej co najmniej: nazwę i adres zamawiającego; określenie przedmiotu zamówienia i wielkości lub zakresu zamówienia; szacunkową wartość zamówienia; nazwę i adres wykonawcy, któremu zamawiający zamierza udzielić zamówienia; podstawę prawną i uzasadnienie wyboru trybu udzielenia zamówienia z wolnej ręki; planowany termin realizacji zamówienia i czas trwania umowy; informację o terminie i odpowiednio zamieszczeniu lub opublikowaniu ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy, o którym mowa w art. 66 ust. 2, jeżeli zostało zamieszczone lub opublikowane albo informację, że takie ogłoszenie nie zostało zamieszczone lub opublikowane – stosownie do art. 67 ust. 11 pkt 1-7 ww. ustawy.

Zauważyć należy, iż zgodnie z art. 67 ust. 12 ww. ustawy, Zamawiający może zawrzeć umowę w sprawie zamówienia udzielonego na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia zamieszczenia informacji, o której mowa powyżej, a wynikającej z art. 67 ust. 11;

- wyegzekwowania od wykonawcy, najpóźniej wraz z zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego, oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu oraz oświadczenia o niepodleganiu wykluczeniu z postępowania, a jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, również dokumentów potwierdzających spełnianie tych warunków oraz niepodleganie wykluczeniu, stosownie do art. 68 ust. 2 w związku z art. 25 i art. 25a ust. 1 i ust. 4 oraz art. 24 ust. 1 pkt 12-22 ww. ustawy.

Z oświadczeń i dokumentów winno wynikać, że wykonawca nie podlega wykluczeniu i spełnia warunki udziału w postępowaniu. W myśl art. 7 ust. 3 ww. ustawy, zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy. Zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy: nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają warunki udziału w postępowaniu;

- niezwłocznego, ale nie później niż w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy, zamieszczenia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej informacji o: 1) udzieleniu zamówienia na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12, zawierającą co najmniej: a) nazwę i adres zamawiającego, b) określenie przedmiotu, wielkości lub zakresu zamówienia oraz wartości zamówienia, c) nazwę i adres wykonawcy, z którym została zawarta umowa, d) podstawę prawną i uzasadnienie wyboru trybu udzielenia zamówienia, e) termin realizacji zamówienia i czas trwania umowy, f) informację o terminie i miejscu opublikowania ogłoszenia o zamówieniu, o którym mowa w art. 66 ust. 2, jeżeli zostało opublikowane albo informację, że takie ogłoszenie nie zostało opublikowane, g) informację o terminie i miejscu zamieszczenia lub opublikowania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 95 ust. 1 i 2 - stosownie do art. 67 ust. 13 pkt 1 ww. ustawy;

- zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych, jak i przekazania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, nie później niż w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, stosownie do art. 95 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy;

- sporządzenia, w trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, protokołu, potwierdzającego przebieg postępowania, w tym również zawierającego informacje dotyczące czynności poprzedzających wszczęcie oraz wykonywanych po zakończeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, stosownie do art. 2 pkt 7b, art. 96 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy oraz postanowień rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1128).

Ponadto, co istotne, w art. 146 ust. 1 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, ustawodawca przewidział sankcję polegającą na unieważnieniu umowy, jeżeli

zamawiający: 1)z naruszeniem przepisów ustawy zastosował tryb zamówienia z wolnej ręki; 2)nie zamieścił ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych albo nie przekazał ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej; 7) zawarł umowę przed upływem terminu, o którym mowa w art. 67 ust. 12.

W okresie od 2 stycznia 2017 r. do 1 lutego 2019 r. udzielano zamówień na krótkie okresy wykonywania usługi, ustalając w nich wartość wynagrodzenia brutto:

- umowę nr 1/2017 na okres 1,5 m-ca, za wynagrodzeniem 98.010,00 zł;
- umowę nr 2/2017 na okres 4,5 m-ca, za wynagrodzeniem 297.000,00 zł wraz z dwoma porozumieniami na dodatkową kwotę 99.100,00 zł, łączna wartość 396.100,00 zł;
- umowę nr 3/2017 na okres 2 m-cy, za wynagrodzeniem 175.000,00 zł wraz z aneksem nr 1 do umowy na okres 4 m-cy, za wynagrodzeniem 345.000,00 zł;
- umowę nr 1/2018 na okres 4 m-cy, za wynagrodzeniem 354.000,00 zł;
- umowę nr 2/2018 na okres 9 m-cy, za wynagrodzeniem 915.000,00 zł;
- umowę nr 1/2019 na okres 8 m-cy, za wynagrodzeniem 994.00,00 zł.

Ponadto, łączna wartość umów w poszczególnych latach, przekraczała wyrażone w złotych równowartości kwot, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. kolejno kwotę: 207.000 euro (tj. 864.204,30 zł), 209.000 euro (tj. 872.554,10 zł), następnie 221.000 euro (tj. 952.885,70 zł), bowiem kształtowała się następująco (wartość brutto z zastosowaniem 8% podatku VAT):

- w roku 2017 – 1.014.110,00 zł brutto, 938.990,74 zł netto,
- w roku 2018 – 1.167.333,28 zł brutto, 1.080.864,14 zł netto,
- w roku 2019 – 1.095.666,66 zł brutto, 1.014.506,17 zł netto.

Stosownie do art. 32 ust.1 ww. ustawy prawo zamówień publicznych podstawą ustalenia wartości zamówienia na usługi lub dostawy powtarzające się okresowo lub podlegające wznowieniu w określonym czasie jest łączna wartość zamówień tego samego rodzaju:

- 1) udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług lub dostaw oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, albo
- 2) których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze lub dostawie.

Ustalono także, iż na umowach o numerach: 1/2018, 2/2018 oraz 1/2019 brak było kontrasygnaty Skarbnika Gminy bądź osoby upoważnionej, czym naruszono art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.), zgodnie z którym jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Gminy wynika, iż przyczyną powyższej nieprawidłowości było nieprzedłożenie ich do podpisania Skarbnikowi Gminy, przez Inspektora w Referacie Planowania Przestrzennego, Środowiska i Spraw Komunalnych. Z procedur wewnętrznych, obowiązujących w Urzędzie Gminy Jeleśnia, nie wynikał sposób obiegu dokumentu, jakim jest umowa, w szczególności terminy i osoby odpowiedzialne w zakresie przedkładania umów powodujących zaciągnięcie zobowiązania, do kontrasygnaty Skarbnikowi Gminy lub osobie przez niego upoważnionej.

Ustalono również, iż w sposób nieprawidłowy dokonywano opisu merytorycznego faktur, wystawionych przez Zakład Gospodarki Komunalnej Jeleśnia Sp. z o.o. w okresie od stycznia 2017 r. do września 2019 r., co polegało na podaniu na fakturze informacji, iż zakup/usługę zrealizowano na podstawie art. 4 bądź art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, podczas gdy, zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, zamówień udzielono na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 ww. ustawy. Powyższym naruszono postanowienia § 12 ust. 8 Instrukcji sporządzania, obiegu, kontroli oraz archiwizowania dowodów księgowych, obowiązującej w Urzędzie Gminy Jeleśnia, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Wójta Gminy Jeleśnia Nr 56/2015 z dnia 10 czerwca 2015 r. (obowiązującej do dnia kontroli), zgodnie z którą na fakturze powinna znajdować się adnotacja, iż „zamówienia dokonano zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych art. ... ust. ... pkt ...”.

Zadania w zakresie przygotowania projektów umów z wykonawcą, ustalenia wartości zamówienia oraz kontroli merytorycznej faktur należały do Inspektora w Referacie Planowania Przestrzennego, Środowiska i Spraw Komunalnych. Kontrola merytoryczna faktur dokonana została ponadto przez Podinspektora ww. Referatu.

Zadania w zakresie prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego należały do pracowników Referatu Inwestycji i Funduszy Europejskich, jednak jak wynika z wyjaśnień pracowników tego Referatu, Referat ten nie prowadził postępowań w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiada Zamawiający, stosownie do art. 15 ust. 1 oraz art. 18 ust. 1 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych.

Powyższe umowy, aneksy i porozumienia zawarli: p. Bronisław Jafernik – były Zastępca Wójta Gminy Jeleśnia (umowy nr: 1/2017, 2/2017, porozumienie z 5 lipca 2017 r. do umowy nr 2/2017, umowa nr 3/2017); p. Alicja Klimczak – Sekretarz Gminy Jeleśnia, działający z upoważnienia Wójta Gminy (aneks nr 1 do umowy nr 3/2017); p. Anna Wasilewska – pełniąca funkcję Wójta Gminy Jeleśnia (umowy nr: 1/2018, 2/2018) oraz jako Wójt Gminy Jeleśnia (umowa nr 1/2019).

Przygotowywanie projektów procedur wewnętrznych w sprawach finansowych należały do p. Krystyny Janik – Skarbnika Gminy Jeleśnia/Kierownika Referatu Finansów.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Jeleśnia w zakresie przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych oraz dalszych czynności z nimi związanych, udzielanych w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843), stosownie do: art. 2 pkt 7a i 7b, art. 7 ust. 3, art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 24 ust. 1 pkt 12-22, art. 25, art. 25a ust. 1 i ust. 4, art. 32 ust.1, art. 66 ust. 1, art. 67 ust. 2, art. 67 ust. 11 pkt 1-7, art. 67 ust. 12 i ust. 13 pkt 1, art. 68 ust. 1 i 2, art. 95 ust. 1 i 2, art. 96 ust. 1 i 2 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych oraz postanowień rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1128) w związku z art. 8, art. 9 i art. 146 ust. 1 ww. ustawy, a także postanowieniami § 12 ust. 8 Instrukcji sporządzania, obiegu, kontroli oraz archiwizowania dowodów księgowych, obowiązującej w Urzędzie Gminy Jeleśnia, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Wójta Gminy Jeleśnia

Nr 56/2015 z dnia 10 czerwca 2015 r., mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Dokonywać czynności prawnych powodujących powstanie zobowiązań pieniężnych, obciążających plan finansowy Urzędu Gminy Jeleśnia, z uwzględnieniem art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.) oraz uzupełnić procedury wewnętrzne w zakresie sposobu obiegu dowodów księgowych - dokumentów wymagających kontrasygnaty skarbnika lub osoby upoważnionej, o osoby odpowiedzialne w tym zakresie i terminy przekazywania tych dokumentów, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

- *W 2014 r. Gmina Jeleśnia zrealizowała roboty budowlane częściowo na gruntach, niestanowiących własności Gminy. Zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Ponadto, zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.*

Powyższe dotyczyło działek o numerach: 10281/2, 10286/2, 10288/9, 10286/3, 10288/4, stanowiących własność trzech osób fizycznych.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Gminy wynika, iż prace dotyczyły uzupełnienia ubytków w utwardzonej drodze dojazdowej. Zlecenie wykonania robót, jak i faktura za wykonane roboty potwierdzały wykonanie utwardzenia drogi za cenę 10.000,64 zł.

Roboty wykonane zostały na wniosek bezpośrednich użytkowników drogi, tj.: osoby, będącej właścicielem działek nr 10286/3 i nr 10288/4, na których wykonano ww. roboty oraz osoby, której działki nie zostały zajęte na te roboty. Gmina nie uzyskała zgody na wykonanie robót od pozostałych właścicieli działek.

Roboty budowlane (utwardzenie drogi) wykonane zostały przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Jeleśni (ówczesny zakład budżetowy Gminy), na podstawie zlecenia wykonania robót budowlanych z dnia 10 lipca 2014 r. p. Mariana Czarnoty – byłego Wójta Gminy Jeleśnia oraz p. Krystyny Janik – Skarbnika Gminy Jeleśnia/Kierownika Referatu Finansowego.

Wniosek nr 8

Uzyskiwać tytuł prawny do nieruchomości gruntowych, na których ponoszone są nakłady ze środków budżetu Gminy Jeleśnia, mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *W 2018 r. Gmina Jeleśnia oddała nieruchomość w dzierżawę bez zgody Rady Gminy Jeleśnia wyrażonej uchwałą, naruszając art. 18 ust. 2 pkt 9 lit a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.).*

Zgodnie z przywołanym przepisem, do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących: zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy.

W Gminie Jeleśnia, Rada Gminy nie określiła zasad wydzierżawiania nieruchomości.

Powyższe dotyczyło umowy nr 9/2018/D z dnia 2 listopada 2018 r. na czas oznaczony od 1 listopada 2018 r. do 7 sierpnia 2021 r., zawartej po umowie nr 5/2018/D z dnia 7 sierpnia 2018 r. na czas oznaczony 3 miesięcy, tj. od 7 sierpnia 2018 r. do 31 października 2018 r. Obie umowy zawarto z tym samym dzierżawcą, osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą i na tę samą nieruchomość, tj. działkę nr 11178/8 o pow. 0,1080ha, będącą w użytkowaniu wieczystym Gminy na podstawie umowy nabycia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z prawem własności budynków z 30 lipca 2015 r. (sporządzonej w formie aktu notarialnego Rep. A nr 2551/2015).

Zadania w zakresie przygotowywania dokumentacji w sprawie oddania nieruchomości w dzierżawę, w tym m.in. projektów umów dzierżawy należały do Inspektora w Referacie Planowania Przestrzennego, Środowiska i Spraw Komunalnych oraz Młodszego Referenta w Referacie Finansowym.

Umowy dzierżawy ze strony Gminy Jeleśnia, zawarła p. Anna Wasilewska – pełniąca funkcję Wójta Gminy Jeleśnia.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Jeleśni w zakresie przygotowania procedury oddania nieruchomości w dzierżawę po uzyskaniu zgody Rady Gminy Jeleśnia, mając na uwadze wymogi art. 18 ust. 2 pkt 9 lit a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), a ponadto art. 68 ust. 1 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W 2016 r. i 2019 r. sprzedano nieruchomości gminne w trybie bezprzetargowym dla poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych, na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 z późn. zm.), pomimo że Gmina jako sprzedający nie wykazała, że nieruchomości te mogły poprawić warunki zagospodarowania tylko jednej nieruchomości przyległej. Zgodnie z ww. przepisem, nieruchomość jest zbywana w drodze bezprzetargowej, jeżeli przedmiotem zbycia jest nieruchomość lub jej części, jeśli mogą poprawić warunki zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiącej własność lub*

oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tę nieruchomość lub jej części nabyć, jeżeli nie mogą być zagospodarowane jako odrębne nieruchomości.

Nieprawidłowość dotyczyła:

✓ *działki nr 2810 o pow. 0,0728 ha, położonej w Przyborowie, sprzedanej na podstawie umowy sporządzonej w formie aktu notarialnego Rep. A Nr 1556/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 r. Działka została sprzedana na „poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej” w trybie bezprzetargowym pomimo, że przylegała m. in. do działek o nr 2796, 2811, 2807 i 2809, stanowiących własność innej osoby fizycznej. Działka nr 2798, stanowiąca własność nabywcy nie przylegała do działki nr 2810.*

✓ *działki nr 10143/5 o pow. 0,0074 ha, położonej w Krzyżowej - akt notarialny Rep. A Nr 3043/2019 z dnia 16 lipca 2019 r. Działka została sprzedana na „poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej” w trybie bezprzetargowym pomimo, że przylegała m.in. nie tylko do działek o nr 3304/4 i 3308 stanowiącej własność nabywcy, ale również do działek o nr 10143/1 i 3404, stanowiącej własność innych osób fizycznych.*

W aktach sprawy brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzoną analizę uzasadniającą zastosowany tryb bezprzetargowy.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji dotyczących sprzedaży nieruchomości stanowiących mienie komunalne Gminy należały do obowiązków Inspektora w Referacie Planowania Przestrzennego Środowiska i Spraw Komunalnych. Nadzór bezpośredni nad pracownikiem sprawował Wójt Gminy Jeleśnia, a pośredni Kierownik Referatu Planowania Przestrzennego Środowiska i Spraw Komunalnych.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Jeleśnia w zakresie przygotowania oraz przeprowadzania postępowań na zbycie nieruchomości, stosownie do art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 ust. 1 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *Do dnia zakończenia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające w zakresie wykazanych przez podatników danych w informacjach na podatek od nieruchomości oraz nie wezwano tych podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia informacji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych.*

Zgodnie z art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.) w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. W myśl art. 272 pkt 3 ww. ustawy, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Na nieruchomościach zajmowanych przez podatników znajdowały się budowle w postaci parkingów, wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej, których podatnicy nie deklarowali w złożonych informacjach na podatek od nieruchomości (informacjach w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego). Powyższe dotyczyło:

✓ *podatnika o nr karty kontowej – 2/290 (osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą), który w złożonych w dniach 14 marca 2018 r., 10 lipca 2018 r. informacjach w sprawie podatku od nieruchomości, wykazał do opodatkowania grunty oraz budynki zajęte na działalność gospodarczą, budynki pozostałe, natomiast nie deklarował budowli.*

✓ *podatnika o nr karty kontowej 1/1545 (osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą), który w złożonej w dniu 7 stycznia 2013 r. w sprawie podatku od nieruchomości wykazał do opodatkowania grunty oraz budynki zajęte na działalność gospodarczą, natomiast nie deklarował budowli. Organ podatkowy na lata 2015 - 2019 wydawał dla podatnika decyzje w sprawie podatku od nieruchomości, w których przedmiotem opodatkowania były jedynie grunty i budynki zajęte na działalność gospodarczą.*

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają m.in.: budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W myśl art. 1a ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy, budowla to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w trakcie kontroli organ podatkowy skontaktował się z podatnikami o numerze kart kontowych 1/1545 i 2/920 z prośbą o zgłoszenie się do tutejszego organu podatkowego celem zadeklarowania wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W dniu 7 października 2019 r. podatnik (1/1545) złożył dwie informacje o nieruchomościach i obiektach budowlanych. W jednej z informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych złożonej na okres od maja 2017 r., zadeklarował parking przy budynku(...) 6 o wartości 5.000,00 zł. Na informacji podatnik dokonał adnotacji o zakończeniu prac związaną z budową parkingu w czerwcu 2017 r. W myśl art. 6 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, obowiązek podatkowy w tym przypadku powstał z dniem 1 stycznia 2018 r. Natomiast w decyzji FB.3120.14.2019 w sprawie zmiany decyzji ustalającej wysokość podatku od nieruchomości za 2017 r. z dnia 7 października 2019 r. dokonano dodatkowego przypisu podatku od nieruchomości za miesiące od lipca do grudnia 2017 r. w wysokości 60,00 zł za budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej zgodnie ze złożoną informacją IN z dnia 7 października 2019 r.

Decyzją z 7 października 2019 r. w sprawie zmiany decyzji ustalającej za 2018 rok dokonano dodatkowego przypisu podatku od nieruchomości za budowle związane z prowadzeniem działalności w kwocie 100,00 zł.

W kolejnej informacji z dnia 7 października 2019 r. ww. podatnik wykazał parking przy budynku (...) 5 o wartości 25.000,00 zł oraz dokonał adnotacji o zakończeniu prac związanych z budową parkingu w sierpniu 2019 r. Zgodnie z art. 6 ust.2 ww. ustawy, jeżeli budowa parkingu została zakończona w 2019 r., obowiązek podatkowy powstał dopiero z dniem 1 stycznia 2020 r. Natomiast w decyzji FN.3120.1.182.2019 z 7 października 2019 r. w sprawie zmiany decyzji ustalającej wysokość podatku od nieruchomości na 2019 r. dokonano dodatkowego przypisu podatku w kwocie 267 zł, za budowle związane z działalnością gospodarczą, w tym: przy (...) 5, tj. od miesiąca września do grudnia

2019 r. w wys. 167 zł (stawka 2 % od wartości budowli 25.000,00 zł) i od miesiąca stycznia 2019 r. w wys. 100,00 zł (stawka 2 % od wartości budowli 5.000,00 zł).

W trakcie kontroli, podatnik nr 2/290, złożył w dniu 8 października 2019 r., do Urzędu Gminy Jeleśnia informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych na 2018 r., która obowiązywała od miesiąca lipca, w której wykazał budowle o wartości 7.200,00 zł. W dniu 8 października 2019 r. decyzją w sprawie zmiany decyzji ustalającej wysokość podatku za 2018 r. zmieniono wysokość podatku od nieruchomości z kwoty 12.007,00 zł na kwotę 12.079,00 zł. Dokonano przypisu podatku od nieruchomości za budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej za miesiące od lipca do grudnia 2018 r. w kwocie 72 zł, zgodnie ze złożoną informacją podatkową.

Należy nadmienić, że zgodnie z art. 6 ust.2 ww. ustawy, jeżeli okolicznością, od której jest uzależniony obowiązek podatkowy, jest istnienie budowli lub ich części obowiązek podatkowy powstaje z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym budowa została zakończona albo w którym rozpoczęto użytkowanie budowli lub ich części przed ich ostatecznym wykończeniem. Jeżeli budowa ww. parkingu została zakończona w 2018 r., obowiązek podatkowy powstał dopiero z dniem 1 stycznia 2019 r.

Decyzją w sprawie zmiany decyzji ustalającej wysokość podatku na 2019 r. zmieniono wysokość podatku od nieruchomości z kwoty 20.567,00 na kwotę 20.711,00 zł. Dokonano dodatkowego przypisu podatku od nieruchomości na 2019 r. w kwocie 144,00 zł za wartość budowli, zgodnie ze złożoną informacją w dniu 8 października 2018 r.

Zadania dotyczące dokonywania wymiaru dla podatku od nieruchomości, prowadzenia czynności sprawdzających, postępowań podatkowych i kontroli podatkowych należały do pracowników Referatu Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Zastępca Skarbnika Gminy/Kierownik Referatu i Opłat Lokalnych.

Wniosek nr 11

Ponownie przeanalizować prawidłowość przeprowadzonych postępowań podatkowych w stosunku do podatników o numerach kart kontowych 1/1545 i 2/920 oraz wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania.

- W latach 2015 - 2019 (do dnia kontroli) nieprawidłowo prowadzono ewidencję analityczną wpłat podatników podatku od nieruchomości od osób fizycznych, co polegało na: przypisaniu podatnikowi, będącemu osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, w celu opodatkowania będących w jego posiadaniu nieruchomości dwóch numerów wymiarowych: 1/1545 i 1/2111. Karty kontowe zostały założone na podstawie dwóch informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych złożonych przez podatnika, zawierających dane dotyczące różnych nieruchomości podlegających opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości.

Zgodnie z § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), konta szczegółowe prowadzone są do kont analitycznych i służą do rozrachunków z podatnikami - z tytułu podatków, które podlegają przypisaniu na ich kontach i prowadzi się je w następujący sposób: dla każdego podatnika prowadzi się odrębne konto w każdym podatku.

W trakcie kontroli wyjaśniono, że organ podatkowy w dniu 7 października 2019 r. dokonał odpisu podatku od nieruchomości na karcie kontowej 1/2111 i równocześnie dokonał przypisu tego podatku na karcie kontowej o nr 1/1545. Jednocześnie w latach 2015 - 2019 występowało kilka przypadków prowadzenia dwóch kart kontowych dla jednego podatnika - karty te zostały połączone.

Nieprawidłowość polegająca na prowadzeniu dwóch kart kontowych dla tego samego podatnika - osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co miało odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-610/31/4/15 z dnia 12 listopada 2015 r.

Zadania dotyczące dokonywania wymiaru dla podatku od nieruchomości, prowadzenia czynności sprawdzających, postępowań podatkowych i kontroli podatkowych należały do pracowników Referatu Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Zastępca Skarbnika Gminy/Kierownik Referatu i Opłat Lokalnych.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Jeleśnia w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe i informacje o posiadanych nieruchomościach, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 2, art. 281 § 1 i § 2, art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.), w związku z wymogami ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.) oraz w zakresie prowadzenia analitycznej ewidencji księgowej dla podatników podatku od nieruchomości zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- W latach 2015 - 2019 do dnia zakończenia kontroli, wobec podatników będących osobami fizycznymi na kartach kontowych dokonywano przypisu podatku od nieruchomości pod inną datą niż data doręczenia decyzji wymiarowych. Naruszono tym § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) w związku z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.). Zgodnie z art. 21 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej, zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania, a stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia przypisu podatku na karcie kontowej należy dokonywać na podstawie doręczonej stronie decyzji.*

Powyższe stwierdzono na przykładzie 14 podatników, w tym: 12 podatku od nieruchomości oraz 2 łącznego zobowiązania pieniężnego, którym doręczono decyzje od 1 do 43 dni po dokonaniu przypisu zobowiązań z ww. podatku w księgach rachunkowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika, przypis na kartach kontowych podatnika dokonywany jest z dniem wymiarowania podatku na dany rok podatkowy, z chwilą wprowadzenia podatnikowi daty doręczenia decyzji następuje potwierdzenie rat i decyzja staje się ostateczna.

Zadania w zakresie dokonywania przypisu na kartach kontowych należały do pracowników Referatu Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Zastępca Skarbnika Gminy/Kierownik Referatu i Opłat Lokalnych.

Wniosek nr 13

Zapewnić prawidłowe dokonywanie przypisu należności z tytułu podatku od nieruchomości i rolnego na kartach kontowych podatników, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W księgach rachunkowych 2017 r., jak i I kwartału 2018 r. zaniechano ujęcia zobowiązania w wysokości 17.755,00 zł z tytułu nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy zawodowej dla Inspektora w Referacie Planowania Przestrzennego, Środowiska i Spraw Komunalnych, przysługującej pracownikowi, na podstawie złożonych przez niego dokumentów w dniu 12 grudnia 2017 r. Naruszono tym art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.), zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań. Ponadto, zgodnie z § 8 ust. 1, ust. 4 i ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1786 z późn. zm.), pracownik samorządowy nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody; jeżeli w aktach osobowych brak jest odpowiedniej dokumentacji, warunkiem ustalenia prawa do nagrody jubileuszowej jest udokumentowanie przez pracownika samorządowego prawa do tej nagrody; nagrodę jubileuszową wypłaca się niezwłocznie po nabyciu przez pracownika samorządowego prawa do tej nagrody.*

Operacje gospodarcze związane z naliczeniem nagrody jubileuszowej ujęto w księgach rachunkowych roku 2018, pod datą 30 kwietnia 2018 r. Wypłata nagrody jubileuszowej nastąpiła w dniu 25 kwietnia 2018 r.

W konsekwencji powyższego, zobowiązań z tytułu ww. nagrody nie wykazano w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych i Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za 2017 r., jak i I kwartał 2018 r.

Pismem p. Bronisława Jafernika – byłego Zastępcy Wójta Gminy Jeleśnia z dnia 18 grudnia 2017 r., skierowanym do Inspektora w Referacie Planowania Przestrzennego, Środowiska i Spraw Komunalnych poinformowano, iż na podstawie złożonych w dniu 12 grudnia 2017 r. przez ww. pracownika dokumentów, zaliczony został temu pracownikowi okres 4 lat i 2 miesiące do pracowniczego stażu pracy, wobec czego na dzień 31 grudnia 2017 r. okres zatrudnienia ww. pracownika wynosił 43 lata i 8 miesięcy.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, powyższe pismo nie zostało przekazane do księgowości przez Inspektora - Samodzielne stanowisko ds. Kadr, celem naliczenia oraz wypłaty, co nastąpiło w kwietniu 2018 r. Z wyjaśnień Inspektora - Samodzielne stanowisko ds. Kadr wynika, iż stosownego dokumentu nie przekazano dalej, gdyż powyższa nagroda jubileuszowa nie została zaplanowana, a po konsultacji ze Skarbnikiem Inspektor był przekonany, że jeśli osoba nie była planowana to nie ma możliwości otrzymać nagrody.

Wypłata nastąpiła na podstawie pisma przyznającego nagrodę z dnia 3 kwietnia 2018 r. podpisanego przez p. Annę Wasilewską – Wójta Gminy Jeleśnia.

Projekt pisma z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie zaliczenia okresu do stażu pracy oraz pisma z dnia 3 kwietnia 2018 r. w sprawie przyznania nagrody jubileuszowej przygotował Inspektor - Samodzielne stanowisko ds. Kadr.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Jeleśnia w zakresie przekazywania dokumentów uprawniających do nagrody jubileuszowej, celem prawidłowego ujmowania w księgach rachunkowych zobowiązań z tego tytułu i w konsekwencji wykazywania w sprawozdawczości, stosownie do art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.), w związku z § 8 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

– *Nieprawidłowo sporządzono sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji:*

- *wg stanu na koniec III i IV kwartału 2017 r. poprzez zaniechanie wykazania zobowiązań z tytułu zawartej w dniu 31 sierpnia 2017 r. umowy sprzedaży ciągnika rolniczego Polaris Sportsman 1000 Touring za cenę 50.000,00 zł, płatnej w dwóch ratach po 25.000,00 zł, do: 7 września 2017 r. i 31 stycznia 2018 r.;*

- *wg stanu na koniec III i IV kwartału 2018 r. oraz I kwartału 2019 r. poprzez wykazanie zobowiązań krótkoterminowych jako długoterminowe, w części A. Zobowiązania wg tytułów dłużnych, w wierszu E2.2, w kwotach kolejno: 755.167,00 zł, 1.297.103,00 zł, 983.453,00 zł oraz w części C1 tego sprawozdania, wg stanu na koniec: IV kwartału 2018 r. i I kwartału 2019 r.*

Zobowiązanie dotyczyło zaciągniętego w dniu 23 sierpnia 2018 r. kredytu inwestycyjnego w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na kwotę 1.297.103,00 zł, na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 30 czerwca 2019 r. i podlegało splacie w dwóch ratach: 313.650,00 zł w dniu 31 stycznia 2019 r., 983.453,00 zł w dniu 30 czerwca 2019 r. Kredyt przeznaczony był na wyprzedzające finansowanie działań ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na rzecz Programu Współpracy Transgranicznej

Interreg V-A Polska-Słowacja na lata 2014 - 2020 na zadanie pn. „Turystyka bez granic – rozwój polsko-słowackiego szlaku turystycznego z Jeleśni do Klina”.

Powyższym naruszono § 1 ust. 3 i 4 w związku z § 1 ust. 1 i § 3 pkt 6 i 7 oraz § 2 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 9 – Instrukcja sporządzania sprawozdań, do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

Zgodnie z § 1 ust. 1 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia, w części A sprawozdania Rb-Z należy wykazać wartość nominalną zobowiązań jednostki na koniec danego okresu sprawozdawczego według tytułów dłużnych (układ przedmiotowy) oraz wobec grup wierzycieli (układ podmiotowy). Stosownie do § 2 pkt 2 ww. Instrukcji, w układzie przedmiotowym prezentowane są zobowiązania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 72 ust. 2 ustawy, wynikające z tytułów dłużnych: kredyty i pożyczki - rozumiane jako zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek, jak również z umów sprzedaży, w których cena jest płatna w ratach (tzw. sprzedaż na raty). Zgodnie z § 1 ust. 3 i 4 ww. Instrukcji, w sprawozdaniu Rb-Z, w pozycjach odnoszących się do zobowiązań według tytułów dłużnych, wykazuje się kwoty zadłużenia ogółem, w tym zobowiązania długoterminowe, przy czym przez pojęcie „zobowiązania długoterminowe” rozumie się zadłużenie, którego pierwotny termin spłaty czy też wykupu jest dłuższy niż rok. Przez pierwotny termin zapadalności należy rozumieć termin, wynikający z umowy, do końca którego dłużnik zobowiązał się spłacić dane zobowiązanie, niezależnie od harmonogramu spłat. Według pierwotnego terminu zapadalności klasyfikuje się zobowiązania na podstawie terminu ostatecznej spłaty względem terminu powstania zobowiązania. Jeżeli zobowiązanie jest spłacane w ratach, do ustalenia zapadalności jest brana pod uwagę data spłaty ostatniej raty. Stosownie do § 3 pkt 6 i 7 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia, w części A Zobowiązania według tytułów dłużnych sprawozdania Rb-Z wykazuje się: w wierszu E2.1. krótkoterminowe - wartość krótkoterminowych zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, tj. o pierwotnym terminie spłaty nie dłuższym niż rok lub podlegające spłacie na żądanie; w wierszu E2.2. długoterminowe - wartość długoterminowych zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, tj. o pierwotnym terminie spłaty dłuższym niż rok.

Ponadto, zobowiązania z tytułu powyższego kredytu wykazano w kwocie 0,00 zł w części C1. Kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, sprawozdania Rb-Z wg stanu na koniec III kwartału 2018 r. Powyższe niezgodne było z § 8 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia, zgodnie z którymi część C sprawozdania Rb-Z, dotycząca uzupełniających danych o niektórych zobowiązaniach jednostki samorządu terytorialnego, składa się m.in. z zestawienia C1. Kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. W zestawieniu C1 sprawozdania Rb-Z dotyczącym kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych jednostek samorządu terytorialnego na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, wykazuje się zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych z budżetu państwa lub z innych źródeł oraz zobowiązania z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych jako zobowiązania z innych źródeł, w tym na współfinansowanie (udział własny).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, przyczyną niewykazania zobowiązań z tytułu umowy sprzedaży na zakup ciągnika rolniczego w sprawozdaniu Rb-Z

była błędna interpretacja przepisów. Przyczyną wykazania zobowiązań jako długoterminowych w Rb-Z, był fakt realizacji tego kredytu w dwóch latach budżetowych, natomiast przyczyną wykazania zerowej kwoty w części C1 sprawozdania Rb-Z było niedopatrzenie ze strony p. Krystyny Janik – Skarbnika Gminy Jeleśnia/Kierownika Referatu Finansowego.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej dotyczącej powyższych zobowiązań należały do dwóch Inspektorów w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Krystyna Janik – Skarbnik Gminy Jeleśnia/Kierownik Referatu Finansowego.

Sprawozdania Rb-Z wg stanu na koniec: III i IV kwartału 2017 r., III i IV kwartału 2018 r. oraz I kwartału 2019 r. podpisali: p. Bronisław Jaferniki – były Zastępca Wójta Gminy Jeleśnia, p. Alicja Klimczak – Sekretarz Gminy Jeleśnia, działający z upoważnienia Wójta Gminy Jeleśnia, p. Anna Wasilewska – Wójt Gminy Jeleśnia oraz p. Krystyna Janik – Skarbnik Gminy Jeleśnia.

Wniosek nr 15

Sporządzać sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, stosownie do zasad określonych w § 1 ust. 1, 3 i 4, § 2 ust. 1 pkt 2, § 3 pkt 6 i 7 oraz § 8 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) oraz § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia.

- W latach 2017 - 2019 (do września) nieprawidłowo prowadzono ewidencję księgową do konta 134 – „Kredyty bankowe” w korespondencji z kontem 133 – „Rachunek budżetu”, poprzez ewidencjonowanie, na podstawie dokumentów PK, zobowiązań z tytułu kredytów w rachunku bieżącym, co miało wpływ na niezgodność ewidencji księgowej prowadzonej do konta 133 z wyciągami bankowymi dla rachunku bankowego budżetu.
Naruszono tym zasady funkcjonowania kont 133 i 134, określone w załączniku nr 2 – Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego do:
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).
Naruszone zostały również postanowienia załącznika nr 3a do zarządzenia Nr 354/2010 Wójta Gminy Jeleśnia z dnia 25 października 2010 r. w sprawie wprowadzenia zmian do zarządzenia Nr 251/06 dotyczącego przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Jeleśnia oraz załącznika nr 1 do zarządzenia Nr 8/2018 Wójta Gminy Jeleśnia z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian do zarządzenia Nr 251/06.

Powyższe dotyczyło ewidencji księgowej trzech kredytów w rachunku bieżącym, zaciągniętych kolejno w dniach: 31 stycznia 2017 r. na kwotę 1.000.000,00 zł, 20 czerwca 2018 r. na kwotę 750.000,00 zł, 7 stycznia 2019 r. na kwotę 1.000.000,00 zł. Kredyty zaewidencjonowano na kontach 133/134 w powyższych kwotach, wyksięgowano w dwóch pierwszych przypadkach jednorazowo, w powyższych kwotach, pod datą 31 grudnia lat 2017- 2018. W roku 2019 natomiast kredyt wyksięgowano trzykrotnie, w dniach: 31 marca i 30 czerwca w kwotach oznaczających stan niewykorzystanego kredytu, tj.: 818.591,00 zł i 645.317,52 zł oraz w dniu 30 września 2019 r. w kwocie 1.000.000,00 zł.

Niezgodność ewidencji księgowej prowadzonej do konta 133 z wyciągami bankowymi dla rachunku bankowego budżetu dotyczyła: różnicy pomiędzy stanem środków pieniężnych na rachunku budżetu (dodatnim saldem końcowym na rachunku budżetu) a saldem Wn konta 133 oraz różnicy pomiędzy stanem wykorzystanego kredytu (minusowym saldem końcowym na rachunku budżetu), a saldem Ma konta 133 wg stanu na: 31 marca, 30 czerwca i 30 września 2017 r.; 30 czerwca i 29 września 2018 r. oraz 30 marca, 29 czerwca i 28 września 2019 r.

W latach 2017-2018, w przypadku gdy saldo końcowe na rachunku budżetu było dodatnie, saldo Wn konta 133 przedstawiało saldo końcowe łącznie z kwotą zaciągniętego kredytu, było więc o kwotę kredytu zawyżone.

W latach 2017-2019, w przypadku gdy saldo końcowe na rachunku budżetu było ujemne, saldo Ma konta 133 przedstawiało kwotę 0,00 zł, natomiast saldo Wn konta 133 w trzech przypadkach przedstawiało kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą udostępnionego kredytu a kwotą kredytu wykorzystanego na ten dzień.

Powyższy sposób ewidencji księgowej skutkowało wykazaniem pełnych kwot udzielonych przez bank, w latach 2017 - 2018, kredytów w rachunku bieżącym (tj. w wysokości przyznanego limitu do zaciągania zobowiązania, a nie faktycznego jego wykorzystania) w sprawozdaniach Rb-Z (jako zobowiązanie) oraz Rb-NDS (jako przychód) wg stanu na koniec I, II i III kwartału 2017 r. (1 mln zł) oraz wg stanu na koniec II i III kwartału 2018 r. (750 tys. zł).

Zgodnie z §1 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), w części A sprawozdania Rb-Z należy wykazać wartość nominalną zobowiązań jednostki na koniec danego okresu sprawozdawczego według tytułów dłużnych (układ przedmiotowy) oraz wobec grup wierzycieli (układ podmiotowy).

Zgodnie z § 13 pkt 8) Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 z późn. zm.), następnie zgodnie z § 12 pkt 8) Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109 z późn. zm.), w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego nie wykazuje się przychodów i rozchodów, dotyczących zaciągniętych i spłaconych w danym okresie sprawozdawczym, pożyczek i kredytów, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. W 2019 r., w ww. sprawozdaniach wykazano kwoty kredytu faktycznie wykorzystanego wg stanu na koniec danego kwartału, tj.: za I kwartał 2019 r. w wysokości 181.408,30 zł, za II kwartał 2019 r. w wysokości 354.682,48 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, przyczyną prowadzenia ewidencji księgowej dla zobowiązań z tytułu kredytów w rachunku bieżącym na koncie 134 w korespondencji w kontem 133 była błędna interpretacja przepisów.

W trakcie kontroli doprowadzono do zgodności pomiędzy ewidencją księgową konta 133 a wyciągiem bankowym wg stanu na koniec września 2019 r. w ten sposób, że zgodnie z wyciągiem bankowym z dnia 28 września 2019 r. saldo końcowe na ten dzień wynosiło - 197.785,44 zł, co oznaczało kwotę wykorzystanego kredytu 197.785,44 zł i ostatecznie zgodne było z saldem Ma konta 133 wynoszącym 197.785,44 zł.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej kredytów w rachunku bieżącym na kontach 133 i 134 należały do Inspektora w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Krystyna Janik – Skarbnik Gminy Jeleśnia/Kierownik Referatu Finansowego. Sprawozdania Rb-Z wg stanu na koniec I (korekta nr 1), II i III kwartału 2017 r. oraz Rb-NDS za I, II i III kwartał 2017 r. podpisał p. Bronisław Jafernik – były Zastępca Wójta Gminy Jeleśnia, działający z upoważnienia Wójta Gminy Jeleśnia. Sprawozdania Rb-Z wg stanu na koniec II (korekta nr 1) i III kwartału 2018 r. oraz Rb-NDS wg stanu na koniec II (korekta nr 1) i III (korekta nr 1) kwartału 2018 r. podpisała p. Anna Wasilewska – Wójt Gminy Jeleśnia. Wszystkie ww. sprawozdania Rb-Z oraz Rb-NDS podpisane zostały również przez p. Krystynę Janik – Skarbnika Gminy Jeleśnia.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Jeleśnia w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na kontach 133 i 134 w sposób zgodny z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załączniku nr 2 – Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.), jak i załączniku nr 1 do zarządzenia Nr 8/2018 Wójta Gminy Jeleśnia z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian do zarządzenia Nr 251/06 dotyczącego przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Jeleśnia, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

- Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych 2018 r. oraz 2019 r. na poszczególnych kontach Urzędu (jednostki), a także 2018 r. na koncie budżetu (organu) wykazano stany aktywów i pasywów w kwotach innych od występujących na dzień ich zamknięcia tj. 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2018 r. Powyższe było niezgodne z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.) i dotyczyło kont Urzędu: 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 240 – „Pozostałe rozrachunki”, 800 – „Fundusz jednostki”, 860 – „Wynik finansowy” oraz konta budżetu: 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowości była słaba znajomość programu i jego funkcji. Do końca 2017 roku księgi rachunkowe były prowadzone w programie, w którym salda końcowe w poszczególnych bazach (oddziałach) były wykazywane dwustronnie jednakże przy generowaniu zbiorówki dla całego Urzędu, program wykazuje jedno saldo wn lub ma (tzw. persaldo). W związku z powyższym wydruk bilansu za rok 2018 w nowym programie różnił się, gdyż zawierał salda dwustronne. Po konsultacji błędy powstałe w związku z niezaznaczeniem w funkcjach dodatkowych, opcji „konta o saldach zwartych dla wielu oddziałów” wydruki pokazywały salda poszczególnych oddziałów a nie persalda ujęte w zestawieniu obrotów i sald na koniec roku 2018. Z kolei, przyczyną nieprawidłowości dotyczącej konta budżetu, było dokonanie zmiany, podczas wprowadzania bilansu otwarcia do nowego programu, polegającej na przeksięgowaniu rozliczeń z tytułu podatku VAT z błędnego konta 222 na konto 225 „Rozrachunki z budżetami” z tytułu vat. Kwota różnicy pomiędzy bilansem zamknięcia a bilansem otwarcia konta 222, widniała jako bilans otwarcia konta 225, które nie występowało w 2017 r.

Zadania w zakresie ewidencji księgowej na kontach Urzędu oraz budżetu należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Krystyna Janik – Skarbnik Gminy Jeleśnia/Kierownik Referatu Finansowego.

Wniosek nr 17

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Jeleśnia w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej kont Urzędu oraz budżetu w sposób zapewniający zgodność bilansu zamknięcia z bilansem otwarcia, stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

- W 2016 r. i 2019 r. zaniechano zamieszczenia na dowodach księgowych, danych w zakresie stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych, czym naruszono art. 21 ust. 1 pkt 6) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, dowód księgowy powinien zawierać m.in. stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Powyższe dotyczyło faktur VAT wystawionych przez pracowników Urzędu Gminy Jeleśnia z tytułu sprzedaży posiłków w stołówce szkolnej w Zespole Szkół nr 5 w Korbielowie, w roku 2016 na łączną kwotę 6.705,30 zł oraz w roku 2019 na łączną kwotę 5.546,07 zł.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Gminy wynika, iż stosownych zapisów w 2016 r. dokonywano na dokumencie wpłaty, natomiast w 2019 r. zapisy dokonywane są elektronicznie w programie.

Ponadto ustalono, iż w 2019 r. dla dochodów z powyższego tytułu przyjęto nieprawidłową klasyfikację budżetową: dział 801, rozdział 80101, § 0750 - Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze. Zgodnie z załącznikiem nr 3 – Klasyfikacja paragrafów dochodów,

przychodów i środków, do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), dane o dochodach z opłat za żywienie powinny pochodzić z § 0830 - Wpływy z usług (w przypadku szkół podstawowych), § 0670 - Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego (w przypadku przedszkoli). W paragrafie 0670 klasyfikowane są opłaty wnoszone za korzystanie z wyżywienia w przedszkolach publicznych oraz publicznych innych formach wychowania przedszkolnego, do których ustalania stosuje się odpowiednio art. 67a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Zespół Szkół Nr 5 w Korbielowie w 2019 r. obejmował przedszkole i szkołę podstawową.

W dniu 12 listopada 2019 r. Inspektorom kontroli przedłożono kserokopię dokumentów PK, zgodnie z którymi pod datą 30 września 2019 r. dokonano przeksięgowania dochodów z tytułu sprzedaży posiłków z klasyfikacji budżetowej: dział 801, rozdział 80101, § 0750 do działu 801, rozdziału 80148 – Stołówki szkolne i przedszkolne, § 0830.

Zadania w zakresie wystawiania faktur, ich sprawdzenia i zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych oraz wskazania klasyfikacji budżetowej należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Krystyna Janik – Skarbnik Gminy Jeleśnia/Kierownik Referatu Finansowego.

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Jeleśnia w zakresie zamieszczania na dowodach księgowych, danych w zakresie stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych oraz stosowania prawidłowej klasyfikacji budżetowej w zakresie dochodów z tytułu sprzedaży posiłków, stosownie do art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), jak i postanowień załącznika nr 3 – Klasyfikacja paragrafów dochodów, przychodów i środków, do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie inwentaryzacji:

- W latach 2015 - 2018 nieprawidłowo przeprowadzono inwentaryzację należności od osób prowadzących księgi rachunkowe, poprzez zinwentaryzowanie ich metodą weryfikacji sald, zamiast uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Powyższym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, należności inwentaryzuje się drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Ponadto, należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów*

publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe – dokonuje się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Naruszone zostały ponadto postanowienia § 10 pkt 4 Instrukcji inwentaryzacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 50/2015 Wójta Gminy Jeleśnia z dnia 21 maja 2015 r. (obowiązującej do dnia kontroli), zgodnie z którymi: uzgodnienie stanu rozrachunków z dostawcami i odbiorcami z tytułu dostaw, usług i robót oraz innych należności i zobowiązań, polega na pisemnym potwierdzeniu salda wraz z wezwaniem do jego potwierdzenia Instrukcji.

Na potrzeby inwentaryzacji nie uzyskano potwierdzeń sald należności od podmiotów prowadzących księgi rachunkowe z tytułu dzierżawy, najmu, energii elektrycznej, umieszczenia reklamy, tj.:

- na dzień 31 grudnia 2015 r. od 2 podmiotów na kwotę 442,20 zł,*
- na dzień 31 grudnia 2016 r. od 3 podmiotów na kwotę 2.175,40 zł,*
- na dzień 31 grudnia 2017 r. od 3 podmiotów na kwotę 1.712,20 zł,*
- na dzień 31 grudnia 2018 r. od 5 podmiotów na kwotę 7.130,93 zł.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, przyczyną zaniechania przeprowadzenia inwentaryzacji należności od osób prowadzących księgi rachunkowe, w drodze uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych salda, była błędna interpretacja obowiązujących przepisów.

Osobami odpowiedzialnymi za przeprowadzenie inwentaryzacji należności od osób prowadzących księgi rachunkowe poprzez zinwentaryzowanie ich prawidłową metodą byli pracownicy Referatu Finansowego. Zadania w zakresie przygotowywania dokumentacji do przeprowadzenia inwentaryzacji zgodnie z Instrukcją inwentaryzacyjną należały do Zastępcy Skarbnika Gminy Jeleśnia/Kierownika Referatu Podatków i Opłat Lokalnych.

W myśl art. 4 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości, rachunkowość jednostki obejmuje m.in. okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów. Na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości, kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości - z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury - zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę powinno być stwierdzone w formie pisemnej.

Wniosek nr 19

Przeprowadzić inwentaryzację należności od osób prowadzących księgi rachunkowe poprzez zinwentaryzowanie ich metodą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic wraz z udokumentowaniem jej wyników, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 2 i art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.), w związku z postanowieniami Instrukcji inwentaryzacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 50/2015 Wójta Gminy Jeleśnia z dnia 21 maja 2015 r.

W zakresie dochodów z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- *W latach 2015 - 2018 przeznaczono nadwyżkę dochodów z tytułu opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na inne cele niż wskazane w art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.). Zgodnie z art. 18² ww. ustawy, dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ ww. ustawy) oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane są na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, a także zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałaniu narkomanii. Wskazane dochody nie mogą być przeznaczane na inne cele.*

Różnica pomiędzy wpływami z opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a wydatkami dokonanyymi w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przy uwzględnieniu zadań realizowanych na rzecz wspierania rodziny stanowiła nadwyżkę dochodów nad wydatkami i stanowiła w 2015 r. kwotę 6.882,80 zł, w 2016 r. kwotę 7.719,83 zł, w 2017 r. kwotę 30.954,61 zł, w 2018 r. kwotę 14.576,28 zł.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że przyczyną niewykorzystania w latach 2017 - 2018 środków pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych był brak środków pieniężnych na rachunku podstawowym gminy. W obydwu latach budżet był deficytowy. Ponadto wskazano, że w sytuacji, gdy Gmina będzie posiadała wolne środki to powstała kwota niewykorzystanych środków w wysokości 60 133,52 zł uwzględni w planie wydatków 2019 r., w innym przypadku zostanie o tą kwotę zwiększony plan na 2020 r.

Osobą odpowiedzialną za gospodarkę finansową gminy zgodnie z treścią art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 855 z późn. zm.) jest p. Anna Wasilewska - Wójt Gminy Jeleśnia oraz p. Marian Czarnota – były Wójt Gminy Jeleśnia.

Zadania w zakresie opracowywania projektu budżetu Gminy należały do obowiązków p. Krystyny Janik – Skarbnika Gminy Jeleśnia/Kierownika Referatu Finansów.

Wniosek nr 20

Zapewnić wydatkowanie środków pochodzących z dochodów z tytułu opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wyłącznie na cele wskazane w art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *Do dnia zakończenia kontroli w Urzędzie Gminy w Jeleśni obowiązywał Regulamin wynagrodzeń pracowników Urzędu Gminy Jeleśnia wprowadzonym zarządzeniem Nr 226/2012 Wójta Gminy Jeleśnia z dnia 14 września 2012 r. ze zmianami, w którym*

ustalono warunki przyznawania dodatku specjalnego dla pracowników w sposób niezgodny z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.).

W powyższym Regulaminie ustalono, że dodatek specjalny przyznaje się na czas określony, a w indywidualnych przypadkach na czas nieokreślony. W myśl natomiast art. 36 ust. 5 ww. ustawy, pracownikowi samorządowemu może zostać przyznany dodatek specjalny z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań co oznacza, że przyznanie tego dodatku powinno mieścić się w określonych ramach czasowych.

Skutkiem powyższego było przyznanie dla dwóch pracowników Urzędu Gminy w Jeleśni dodatków specjalnych na czas nieokreślony jako stałego składnika wynagrodzenia.

Powyższe dotyczyło:

- Skarbnika Gminy Jeleśnia, któremu przyznano dodatek specjalny na czas nieokreślony jako stały składnik wynagrodzenia w angażu z dnia 21 sierpnia 2017 r. w wysokości 400,00 zł od czerwca 2017 r., a w wysokości 1.200,00 zł za miesiące czerwiec, lipiec i sierpień 2017 r.,
- Inspektora - Samodzielne stanowisko ds. kadr, któremu przyznano dodatek specjalny na czas nieokreślony jako stały składnik wynagrodzenia w angażu z dnia 29 listopada 2017 r. w wysokości 409,40 zł od dnia 1 grudnia 2017 r.

Regulamin Wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Jeleśnia z dnia 14 września 2012 r. (ze zmianami) został zatwierdzony przez p. Mariana Czarnota - byłego Wójta Gminy Jeleśnia. Projekt Regulaminu Wynagradzania został przygotowany przez Inspektora – Samodzielne stanowisko ds. kadr.

Dodatki specjalne na czas nieokreślony przyznał: p. Bronisław Jafernik – Zastępca Wójta Gminy Jeleśnia.

Wniosek nr 21

Dostosować postanowienia Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Jeleśni w zakresie zasad przyznawania dodatków specjalnych do zgodności z art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282).

- W 2018 r. naliczono i wypłacono nagrodę uznaniową pracownikowi Urzędu Gminy Jeleśnia w wysokości innej niż wynikająca z odpisu zawiadomienia informującego pracownika o przyznaniu nagrody. Zgodnie z zawiadomieniem o przyznaniu nagrody z dnia 21 maja 2018 r. p. Anna Wasilewska – pełniąca Funkcję Wójta Gminy Jeleśnia przyznała pracownikowi nagrodę w wysokości 500,00 zł. Jak wynika z karty wynagrodzeń za rok 2018 oraz listy płac 2/05/2018 z dnia 23 maja 2018 r. nagrodę naliczono i wypłacono w wysokości 400,00 zł.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Z wyjaśnień udzielonych przez p. Annę Wasilewską – Wójta Gminy Jeleśnia oraz przez pracowników Urzędu wynikało, że p. Anna Wasilewska – pełniąca ówczesnie Funkcję Wójta Gminy Jeleśnia zmieniła zdanie co do wysokości przyznanej nagrody i na zbiorczej liście przyznanych nagród (w oparciu o którą sporządzano listy wypłat nagród) dokonała

zmiany wysokości nagrody dla tego pracownika z kwoty 500,00 zł na kwotę 400,00 zł. Do wyjaśnień dołączono zbiorczą listę nagród ze zmienioną kwotą nagrody. Natomiast nie poinformowano pracownika o zmianie wysokości przyznanej nagrody w sposób określony w art. 105 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 917 z późn. zm.). Stosownie do powyższego przepisu odpis zawiadomienia o przyznaniu nagrody lub wyróżnienia składa się do akt osobowych pracownika. Powyższe oznacza, że w przypadku zmiany treści takiego zawiadomienia powinna być również dochowana ww. forma pisemnego powiadomienia pracownika o zmianie.

Przygotowanie projektów pism o przyznaniu nagród należało do Inspektora na Samodzielnym stanowisko ds. kadr. Sporządzenie listy płac należało do Podinspektora ds. płac. Bezpośredni nadzór nad pracownikami sprawował Wójt Gminy Jeleśnia.

Wniosek nr 22

Wypłacić nagrodę przyznaną pracownikowi Urzędu Gminy Jeleśnia w wysokości wynikającej z zawiadomienia o przyznaniu nagrody z dnia 21 maja 2018 r., mając na uwadze art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 105 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r., poz. 1040).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej